

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Med dette lovforslag tager regeringen det første store skridt i retning af at forbedre den danske velfærdspolitik på to af de områder, der står højt på regeringens dagsorden: Forbedringen af indsatsen overfor de svage ældre og opgøret med de kommunale/offentlige monopoler på levering af serviceydelser. Samtidig udmøntes hermed den del af regeringens finanslovsaftale med Dansk Folkeparti, der vedrører personlig og praktisk bistand m.v.

Den fælles linie i lovforslagets mange elementer er respekten for menneskers forskellighed og respekten for den enkeltes ret til selv at vælge.

Der skal ikke rokkes ved det offentliges ansvar for at træde til i de situationer, hvor der er behov. Alle skal kunne gå alderdommen i møde i tryk forvisning om, at hjælpen nok skal være der, hvis de får brug for den. Derfor indeholder lovforslaget også et forslag til forbedring af de ældres retssikkerhed i form af en præcisering af kommunalbestyrelsernes forpligtelse til at sikre, at de ældre får den hjælp, der er truffet afgørelse om.

Den øgede frihed for den enkelte og den øgede konkurrence om at levere serviceydelserne til de ældre skal således på ingen måde udhule det danske velfærdssystem. Tværtimod skal de foreslåede ændringer gøre systemet bedre, mere fleksibelt og mere brugervenligt.

Det er en vigtig pointe, at behovet for hjælp ikke skal medføre umyndiggørelse af den enkelte eller krav om, at den enkelte skal tilpasse sig stive, bureaukratiske systemer. Retten til at have indflydelse på eget liv skal gælde hele livet, også når svækkelser, sygdom eller andre faktorer gør, at man har brug for hjælp fra det offentlige. Derfor skal hjælpen tilbydes med respekt for den enkelte, og den enkelte skal have størst mulig indflydelse på, hvordan hjælpen tilrettelægges – systemtænkning skal erstattes af individuelle løsninger. Det er dette grundliggende menneskesyn, der kommer til udtryk i lovforslagets bestemmelser om frit valg.

Det frie valg skal indføres på hjemmehjælpsområdet: Når de kommunale myndigheder har truffet afgø-

relse om hjælp til personlig pleje eller praktiske opgaver i hjemmet, skal det være op til den enkelte selv at vælge, hvem der skal løse opgaverne. De kommunale myndigheder skal ikke længere have ret til at lukke kvalificerede, private leverandører ude; det skal være de ældre selv, der bestemmer, hvem der skal komme i hjemmet hos den enkelte og udføre opgaverne.

De ældre skal desuden - i højere grad end i dag - have indflydelse på, hvilke opgaver der skal løses, og hvordan hjælpen tilrettelægges fra gang til gang.

Det frie valg skal også indføres på boligområdet: Ældre mennesker med behov for en ældre- eller plejebolig skal have samme ret som alle andre til selv at vælge, hvor de vil bo, jf. økonomi- og erhvervsministerens samtidigt fremsatte lovforslag.

Det primære formål med dette lovforslag er at sætte borgeren i centrum og skabe bedre rammer for en ældrepolitisk indsats baseret på kontinuitet, selvstændighed, værdighed og respekt for de ældre og for deres individuelle ønsker og behov. Det er således regeringens overbevisning, at ikke mindst den mulighed for individuelle løsninger, der skabes med forslagene om frit valg, vil give større tilfredshed blandt de ældre.

Men der er også mange andre gevinster at hente ved at bryde med det offentliges monopol på leverance af ældreserviceydelser. For at dette kan ske på reelle vilkår, skal den enkelte kommunalbestyrelse udarbejde og offentliggøre de krav, der stilles til leverandørerne af hjælpen.

Det er sund forretningskik at fastsætte og synliggøre de pris- og kvalitetskrav, der stilles til leverandørerne af serviceydelser – også på ældreområdet. Alligevel vil denne øvelse i mange tilfælde være ny for de kommunale myndigheder, fordi der i mange kommuner hidtil kun har været én leverandør, nemlig den kommunale hjemmepleje. Da der ikke har været noget konkurrenceelement i ældreplejen, har der heller ikke været særlig stor opmærksomhed på fordelene ved at skabe klarhed over krav og forventninger til pris og kvalitet i ældreplejen. Økonomisk set har dette medvirket til at sløre billedet af, om skatteydernes penge er blevet brugt bedst muligt. Den manglende konkur-